

Nedėldienio Skatymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams **2** rub.
pusmečiui **1** rub.
be prisiuntimo metams **1** rub. **40** kap.
pusmečiui **70** kap.

Rėdakcija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį **4** kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapjo 30 kap. ant atskiro lapo 15 kap.
Už nekrologus imama kaip už apgarsinimus.

№ 7.

Kaunas 31 d. Sausio 1906 m.

Pirmi metai.

Metai prasideda nuo 1 d. sausio ir pasibaigia 31 d. gruodžio. Todėl № 1 ir 2 su 3 musojo laikraščio, kaip išleisti prieš naujus metus, skaitosi pavyzdiniais; kad jie visi jau išdalinti, tai paskiaus užsisakiusiems jų nebeteks.

Red.

Gerosios ir blogosios knygos.

Mūsų žmonės, per ilgą laiką neturėdami knygų ir gerų mokyklų, ilgainiui labai suskurdo. Todėl dabar, kadą jau galime nors savo knygas turėti, pirmas mūsų rupestys turi būti apsišvietimas. Visur mums labai truksta mokslo.

Didelė mokslo galybė. Mokslas veda žmogų prie Dievo. Mokslas duoda tikras žinias, kaip geriau žemę išdirbti, kad ji geriau užsimokėtų už sunkų žmogaus darbą. Mokslas priverčia visą prigimimą žmogui tarnauti.

Mokslo žinias galime rasti gerosė knygoje. Gera knyga tai didžiausias žmogaus prietelius. Skaitydami geras knygas, kuo naudingiausiai praleidžiame liuosą laiką. Gera knyga mokina mus Dievą garbinti ir dorai gyventi. Gera knyga parneša mums žinias, kaip žmonės kitur gyvendami mažina savo vargą. Geroje knygoje pasilinkiminimui ir pasiraminimui randame naudingus pasakojimus, gražias dainas, šventas giesmes. Kuo yra geras sveikas maistas žmogaus kunui, tuo jo dvasiai naudingos knygos.

Ne kiekvienas maistas vienodai sotina žmogų. Kaikurie daiktai labai mažai teturi savyje maisto, kiti nėt stačiai kenkia žmogaus sveikatai ir įvaro visokias ligas. Sacharina (cukrelis) ir degtinė, nors ir labai kaikuriems tinka, gadina žmogaus sveikatą ir trumpina jo amžių.

Ką čionai pasakiau apie kuno valgius, tai galima pritaikinti ir prie dvasiško žmogaus maisto—knygų. Tiktai gerų knygų skaitymas tegali būti naudingas. Bet tankiai atsitinka, kad knygų išleidėjai kiša žmonėms pigiai visoki šlamštą norėdami teip lengvu budu pelnytis. Tokiose knygoje dažnai paduodamos klaidingos žinios ir iš jų negali būti nieko gero. Dar

blėdingesnės knygos, išleidžiamos nedorų žmonių, kur isjuokiamas tikėjamas ir dora, sėjama terp žmonių nesutikimai ir platinama visokios melagingos žinios. Lengvatikiams skaitytojams tankiai tenka gailėtis, įtikėjus tokiems raštpalaikiams.

Geras ukininkas žiuri, kad jo dirvoje neprivistų varpučio ir usnių, kurios nukali gerą javą. Teip-pat visiems mums reikia žiurėti, kad drauge su gerosioms knygoms neįsibruktų ir blogos. Zmogui vargdieniui sunkiai uždirbamas kiekvienas skatikas, todėl pirkdamas knygas turi jisai žinoti perkas tikrai naudingas. Kartą apsvylęs nebenorėtų jisai paskui pirkties ir geros knygos. Ne visi gali žinoti visas knygas, ne visi gali lengviai atskirti teisybę nuo melo. Todėl mes rupinsimės „Nedėldienio Skaitymo“ skaitytojams paduoti nors trumpas žinias apie kiekvieną naujai išėjusią knygą. Be to, nežinantįs gali apie naudingas knygas pasiklausti tų, kurie daugiau žino. Kuo tikresnes žinias turės žmonės apie perkamasias knygas, tuo mažiau platinsis blogų knygų ir daugiau gerų. Žmonės mažiau išmes pinigų ir gaisins laiko pirmosioms, ir daugiau jo liks antrosioms. A. A.

Rengkime knygynus.

Kas nežino kaip svarbumi yra daigtu žmogui būti mokytam. Mokslas duoda ne tik, duoną bet ir daug gyvenimo džiaugsmų ir pasigerėjimų. Todėl išmintingi tėvai rupinas savo vaikus mokslus išleisti. Bet tėvai beturčiai, vargdieniai to padaryti negali. Vėl užaugusiems žmonėms parvėlu mokslus eiti, reikia darbą dirbti. Vienok ir beturčiai ir užaugusieji galėtų jei norėtų, mokslą ir apšvietimą igyti ir tai lengvu budu:—geras knygas skaitydami. Knygoje yra vis tai parašyta, ko mokytojai mokina mokyklose, gimnazijose, universitetuose, seminarijose ir tt. Knygų skaitymas yra tai pasikalbėjimas su mokytais ir išmintingais žmonėmis, nes tokie žmonės tankiausia knygas rašo. Knygos ir darbininko žmogaus labai

nuo darbo nesugaišins. Tegu tik nors tą laiką, kada nieko nedirba, ilsisi, šventą dieną iš bažnyčios parejęs, apverčia ant knygų skaitymo, o veikia išigaus mokslą sau prideranti. Vėl žiemos vakarais, kada visa šeimyna troboje (grįčioje) prie žiurburio darbuojas, tegu vienas iš vaikų balsiai skaito, kitiems darbą dirbantiems klausanties. Tėvai, ukininkai, jei tokį užvedimą savo namuose padarytų—jų vaikai ir samdininkai būtų išmintingesni, darbštesni, doresni, labiau Dievą myli ir teisingesni! Daug papiktinimų, biaurių, tuščių kalbų ir artymo šlovės draskymų išsisaugotų, daug gerų daigtų dėl dušios ir kuno reikalų žinotinų išsimokytų.

Bet iškur gauti kygų skaityti; jug jos yra brangios; nemažai reikia pinigų, norint įsitaisyti nors tiek knygų, kad apvaliems metams skaityti užtektų. Bet šiandien ir pas stiprius ukininkus pinigų tiek berandąs (mažai); ką-gi besakyti apie trobelninkus (bobelius), kumečius ir k. Antrą pusę vertus, mažai laiko teatidedant ant knygų skaitymo, kad tas skaitymas būtų naudingas, negana nors ir „geras“ knygas skaityti, bet reikia „geriausias“. Bet iš kur žmogelis pirkdamas knygą gali žinoti, jog ji yra geriausi arba nors gera; jug yra ir niekam nevertos knygos, kurias neapsimoka skaityti.

Noriu čia jumus, vargdieniai, pamokyti, koku budu galetumite už mažus pinigus, kaip antai: 20 ar 50 kap. į metus mokėdami, geriausių mūsų kalboje knygų tiek įsitaisyti, kad jų visų parskaityti nevaliotumite. Reikia susitarti tarp savęs, sudėti pinigų po 20 ar 50 kap. išsirinkti dorą, išmintingą ir mokytą asabą kuriai surinktus pinigus paduosite knygoms nupirkti. Tas jūsų išrinktas vadovas arba knygyno parupintojas ir užveždėtojas visus metinio mokesčio įnešėjus surašys, po numeriais į tam tikrą knygelę ir išduos kiekvienam raštelį su numeriu, vardu pavardę ir sodžiumi, dalins skaityti knygas (duokime) šventomis dienomis, kada ateinate į bažnyčią, jis pats arba kas kitas jo vietoje, tik tiems kurie parodys raštelį. Beturčiams reikėtu raštelius duoti dovenai.

Tokio knygynėlio knygos turi būti su apitaisais, nors didesniosios; mažas po kelias po vienu apitaisu sudėti galima; visos knygos sunumeruotos ir po numeriais į tam tikrą knygelę surašytos. Knygininkas, išduodamas knygą, turi užrašyti jos numerį į tam tikrą (trečią) knygelę ir ant parodytos kartelės dėl sužinojimo, kas kokią knygą yra paėmęs.

Reikalingu teipogi duodant knygą paraginti skaitytoją, kad parilgai nelaikytų tos knygos ir apribuoti maždaug laiką, veizdint į knygos didumą, kuomet turi ją atnešti. Tarp kokito reikia reikalauti, kad skaitytojai švariai su knygomis apseitu, kad jų nepteptų (neterlentų), neplėšytų, nemėtytų pasieniais,

nedengtų jomis malkininko, puodelio su karštu vandeniu ir tt. Tokiu budu galima bus ir prie švarumo žmonės pripratinti.

Sekančiame numeryje „N. S.“ bus paduotas sąrašas knygų su trumpais patėmijimais apie kiekvieną, kurios tiktu tokiems draugijiniams knygynams.

A. B.

Žinios iš Lietuvos.

Betygalos pavargėlių šelpimo draugija.

Apie Betygalos pavargėlių šelpimo draugiją rašyta buvo ne vieną kartą laikraščiuose. Šita pirmoji draugija įkurta 1901 metais Betygalos miestelyje Kauno gubernijos ir pavieto. Reikia džiaugties matant, kad tas kraštas suprato šitą geriausią būdą šelpti beturčiams nebegalintiems užsidirbti duonos kąsnio. Šioje pasaulėje daug yra tokių vietų, kur nesutiksi pavargėlio vaikščiojančio ir prašančio alužnos: kaip visur, taip ir ten yra pavargėliai, bet jiems nereikia valkioties maldaujant alužnos—jie yra priglausti ir apveizdėti.

Vaikščiojimas pavargėlių po namus ir gatves yra jiems patiems ir mums labai neparankus. Tinginiai su gerą sveikstą, gali darbuoties, renka alužną, o tikrieji pavargėliai kankinasi, vaikščiodami nuo kiemo lig kiemo; peršalę tankiai turi mirti laukę. Vaikai, vadžiodami akus nuo mažens pripranta svetimą duoną misti, auga į tinginius ir nedorus žmonės.

Pavargėlių šelpimo draugijos pirmasis paveikslas yra Betygaloje; ten krito pirmasis grudas. Bet čionai žmonės greitai pažino tą reikalą, pradėjo rašyties į sąnarius, duoti maistą, Šiandieną draugija turi savus namus ir 50 pavargėlių, kurie yra aprupinti, ir maisto nėkuomet netruksta; o vaikščiojimas nuo buto lig buto nuo pat pirmų metų pranyko. Su broliška malonę susitarkit visi išvien ir įsteigkit tokias draugijas po visas parakvijas. Imkit paveikslą nuo Betygalos. Kaštas mažas, o naudos atneša žmonijai labai daug.

Lietuvis

Iš Joniškės.

11 d. sausio į Joniškę atlėkė su armatomis (kanuolėmis) teip vadinamas „skraidantis kareivių burys“, ir tuoj pas gyventojus prasidėjo kratos, matyt norėta atrasti negerų knygų ir šaudyklių.

Toje pačioje dienoje kaveivių viršininkas paliepė visiems miesto gyventojams susirinkti į vieną vietą. Susirinkusiems apgarsino, dėlko jis čia pribuvo,—koku tikslu, ir pareikalavo nuo jų, kad tuoj įneštų keturis tukstančius septynis šimtus rublių (4700); krikščionis—1000 r., o žydai 3700 r.—kaipo atlyginimą už išplėsimą Joniškėje pačtos (krasos) 15 d. gruodžio. Reikalaujami pinigai buvo tuoj ir sunešti.

Kratos ir areštavimai tęsėsi par 3 dienas. Suminta iš viso 35 ypatos; nekurie gavo daug lupimo. 14 dienėje paliepimu viršininko kareiviai su armatomis (kanuolėmis) sudraskė trejus namus: dvejus krikščionių, o vienus žydų.

Ant rytojaus „skraidantis burys“ išsidangino iš Joniškės ir nukeliavo ant Žagarės vedinas dvidešimt tris sudreštuotas ypatas, iš kurių šeši tikt žydai, o kiti visi krikščionys. X.

Akmenėje. Šiaulių pavieta naktį 29 gruodžio nežinomų piktadarių burys, apsiginklavęs šaunamais į rankiais, sudaužė monopolį ir išnešė 104 rubl. pinigais ir ant 95 rub. izdinių markių ir vekselinio poperio. Atėjo dragunai, liepė užmokėti skriaudą, izdūi padarytą, suareštavo kelioliką valsčionių ir šaudė į dvejus namus. Po Šiaulių pavieta nieko daugiau ir ir nebesigirdi, kaip tik areštai.

Iš **Kursėnų** (Šiaulių pav.). Čia daug yra suareštuotų, nekurie ir nekaltai pakliuvo. Kariumenė prišpyrė užmokėti ir už uždarymą monopolio.

Po Šiaulių pavieta lakioja draugunų ir artilerijos burys, vadovaujant p. Ostenui, dideliai įbaugino gyventojus. Kur-ne-kur patįs žmonės areštuoja, kas pakliuva, ir stato į Šiaulius. Kas tik kada kur išsižiojo arba pakliuvo į kokį burį, sujema. Pakliuva ir visiškai nekalti ir vaikynai, ką tik išėję iš piemenystės. Bet nevien kariškos spėkos čia reikia bijoties: baisu ir nuo žmogžudiškų šaikų, kurių jau pergaug priviso. Iš visų pusių ateina žinios apie užpuolimus ir apipilėjimus. Ir nėra ko stebėtis! Žmogžudžiui ir vaigiui nesunku slapstyti nuo šen-ten apsilankančios kariumenės, o jai pasišalinus, vėl veikti. Margis.

Kaune atsitinka kruvinos scenos, 16 sausio į pirklio Rabinavyčiaus gyvenamą įėjo apsiginklavę piktadariai, pareiklavo 700 rub. ir, negavę jų, visai šeimynai regint, šuviais iš revolverio nudėjo jį ant vietos. Keliatui dienų praslinkus, visi piktadariai tapo suimti. Aprinkio teismo rumę išnetyčių suimta garsus žmogžudis ir p. Karpio užmušėjas Pavevyče (Pociukas), kurs įvėjęs ten pasiklausytų bilų, nėra nesivylė busias išpėtas ir suimtas.—Kauno fabrikų darbininkai ketina įkurti katalikišką draugiją vienas kitam šelpti ir savam padėjimui pagerinti.

Iš **Suvalkų** rėdybos praneša, kad ten atsirado apginkluoti buriai ir, socialistų vardu, užpuldinėja ant žmonių, atiminėdami vistai, ką gali: pinigų, valgomus daiktus ir t. p. Užpuola net ir ant sodžių ir, apkrausę vieną grįčia, eina į kitą, palikdami prie apipleštos tamtikrą sargybą. Sunku suprasti, kodėl žmonės nestato sodžiuosę panaktinių! Vis-gi ne teip lengvas bntu užpuolimas, jeigu keli vyrai sodžiuje būtų.

Vilniaus gubernijoje policija visur uždarinėja pašalines pradedamasias mokyklas. Žmonėms rodėsi,

kad 17 spalinio Viršiaus Manifestas pažadėjo suteikti žmonėms laisvę, tai jau dabarties gali visur turėti savas mokyklas. Ir nemaža atsirado tokių mokyklų, kuriose vargdienių vaikai mokinosi tėvų kalboje poteriu, katekizmo, skaityti, rašyti. Tai šitokias mokyklas policija dabarties uždarinėja. Asesorai su policijantais užklupę mokyklą, vaikus liepia išsiskirstyti, atima elementorius ir katekizmus.

„**Lietuvos Balsas**“ sausio 19 dieną apgarsino lietuvių, kandidatų į mokytojus, sąrašą, kurį čia žodis žodiu talpiname.

„Centralinis mokytojų lietuvių susivienijimo biuras prašo mus pranešti, kad pasiremami ant apskelbimo, buvusiojo Vilniaus apskričio gen.-gub. Freze, kuriuo buvo pranešta, kad reikalavimai žmonių, turėti Lietuvos mokyklose, mokytojus lietuvius, galėsią būti išpildyti, padavė savo adresus, kaipo kandidatai į mūsų mokyklas: J. Voketaitis, A. Viščulys, A. Sakalauckas, J. Štaninas, A. Ulavičia, A. Neverauckas, A. Voketaitis, S. Germanavičia, J. Palukaitis, B. Palukaitis, B. Pažera, K. Bagdonas, K. Sakleckis, S. Matijošaitis, M. Kilna, J. Damionaitis, F. Damionaitis, J. Vosylius, A. Kliučinskis, J. Petrauckas, F. Valiukas, A. Kudirka, J. Gužys, V. Budrevičius, A. Šostakas, K. Gorinas, A. Kassakaitis, K. Seškievičius, Stankevičienė, Burba, J. Didžpinigaitis, P. Urbaitis, S. Ambroziejus, B. Falevičius, K. Vambuta, J. Sloksnaitis, P. Daugirdas, A. Poderis, P. Urbonas, A. Žilinskis, V. Tamulevičia, J. Poderis, B. Adomulis, K. Liudžius, A. Kairiunatis, Kairiunatis II, A. Juodišius, A. Balinas, J. Rudvalis, J. Kasparavičius, J. Plečkaitis, J. Gribauckas, P. Dachauckas, J. Gvildis, J. Bubnis, P. Faltinavičius, A. Liubinas.

Podraug kreipiasi į mus buvusis Centralinio mokytojų susivienijimo Biuro sanarys P. Klimaitis, kad, apleidęs Vilnių, daugiau nebegali pildyti Biuro sąnario pareigų, todėl meldžia, kad niekas daugiau į jį su mokyklų reikalais nesikreiptų“.

L A T V I J A.

Iš **Mintaujos** mums rašo: Čionai dabar gyvena 22 pastorai (arba luteronų kuningai), pavaryti iš savo parapijų, kokių Kuršo gubernijoje skaitoma 108. Yra tai pasekmė revoliucijos, naikinančios netiktai valdybos tvarką, bet ir tikyba. Kaip žinome, socialistai Kuršę, rasdami silpną tikėjimą, parodė plačiau savo reikalavimas ir mokslą, neg kaip Lietuvoje, kur žmonės dar labai prisirišę prie Bažnyčios. Todėl Kuršę jau viešai šaukė: „šalin su caru, šalin su tikyba, šalin su Dievu!“

Nepasikakindami žodžiais, stojo prie darbo. Per pamaldas, įjėję į bažnyčią, nukėlė Dievą, lipė į sakyklas ir, išjuokę tikyba prieš susirinkusią parapiją, uždainavo maištininkų dainas. Įbrukę pastorui į ran-

kas raudoną vėliavą (karuną), liepė nešti aplink bažnyčią. Buvo tai nemažas pasilinksminimas susirinkusiems. Paskui apskelbė, nuo to laiko bažnyčia prigulinti socialdemokratams ir busianti sunaudota susirinkimams, vadinamiems mitingais, o pastorui paskyrė laiką išsikraustyti ir klebonijai pavesti į socialistų rankas. Pagaliaus, sudeginę bažnyčios kningas ir užtraukę dar savo dainas, išsiskirstė.

Teip [atsitikdavo kuotankiausiai, nors neapseidavo kartais ir be kraujo praliejimo. Teip užmušė Pastorą Šilingą ir nušovė baroną Bistramą, kurs norėjo išvaikyti socialistus iš bažnyčios ir apginti savo pievienį dvasišką. Pastorą Zezemaną Žaliajamę Dvarę (Grünhof) numetė nuo sakyklos ir suspardė kojomis, o pastorą Liepojuje, priruošiantį bažnyčioje vaikus prie pirmos komunijos, teip sudaužė, kad be nuomonės ir tik gyvą išnešė iš bažnyčios.

Kartais neapsėjo ir be juokų.

Salisburge (Ringos gubernijoje) pavaryto pastoro vieton išrinko zakristijoną. Tas, apsirėdęs ilgaisiais pastoro rubais, užsirišęs ant kaklo baltą skepetelę (kaip reikalauja luteronų ceremonijos), stojos prie altoriaus ir pradėjo pamaldas. Bet, ar baimė perjėmė naują kuningą, ar atmintis apleidė: vietoj giedojimo pradėjo kriaukšėti, kosėti, stenėti, ir tik ačiu geriems pagalbininkams, praliejęs nemaža prakaito, šėip teip atliko pamaldas. Negana to, reikėjo lipti į sakyklą, ir čionai jau teip sumišo mūsų kuningėlis, kad nei kriaukšėjimas, nei kosėjimas, nei stenėjimas, nei pats šnibždėjimas pagalbininkų nieko nepadėjo ir, didžiausiai susigėdinęs, šluostydamas prakaitą, apleidė sakyklą. Bet nuo lietaus įpuolė į vandenį. Mat, užklupo dabar aną bobos ir teip nušukavo nabagą už nepasisesukusį pamokslą, kad jau ant amžių atsinerio pastorauti.

Panaši komedija atsitiko Virčavos bažnyčioje pas Mintaują. Pastorui besimeldžiant prie altoriaus, socialista įjėjo į bažnyčią ir, ilipė į sakyklą, pradėjo savo pamokslą drožti. Pastoras gieda, tie rėkia. Pastoras baigia pamaldas, tie baigia pamokslą. Pastoras lipa šį akyklą, tie—prie altoriaus. Pastoras prie altoriaus, jie—į sakyklą. Ir teip vienas kitą vaikė, kolaik visa bažnyčia nepradėjo juokties.

Išginę Dievą iš bažnyčios, socialistai klupo prieš mokyklos. Grumodami smarkiausią bausmę, užgynivalsčių mokyklose mokinti vaikus tikybos. Liuteronų mokyklose patįs mokytojai mokina religijos, o pastorai tiktai anuos prižiuri. Mokytojams, kurie nepaklausė šito įsakymo, reikėjo kuogreičiausiai pasišalinti.

Teip trumpai apsėjo su Dievu, tose vietose, kur buvo ataušęs tikėjimas, bet sutikdami žmones perjimtus krikščionišką dvasią, socialistai kitoniškai elgėsi. Ten jie pasirodė labai maldingais.—„Jūsų tikybą“ sakė į katalikus, kuriuos numanė esant labai prisirišusius prie Bažnyčios ir kuningų—„jūsų tikyba tikrai yra šventa ir gera, nės užtari beturčius ir

vargdienius, o laimina pavargėlius“. Bet tuotarpu džiovino sau galvą, jieškodami būdų, kuriais galėtų išgriauti ir jų tikėjimą. Teip Mintaujoje supjudė lietuvius su latviais-katalikais. Lietuviams įkalbinėjo, idant neapsileistų saujelę latvių, nės čionai esanti lietuvių parapija ir lietuviai statą naują bažnyčią. Latviams tuotarpu liepė varyti lietuvius iš bažnyčios, kaipo atejunus. „Tegu sau eina—sakė—į savo Lietuvą“. Ir latviai teip įnirto ant lietuvių, kad ir advokatą pasisamdė, dukart rašė prašymą, kad nors prieš pietus užgintų lietuviams bažnyčioje giedoti. Ir kas-žin, kaip barniai butų pasibaigę, jei viena įpata nebutų jiems akių atidariusi ir parodžiusi, iš kur vėjas pučia.

Brunavietis.

Šenbergas Kuršo guber.

6 sausio dieną per Tris Karalius—laikę sumos atlėkė į Šenbergą pusė eskadrono dragunų su vienu oficeriu ir pristavu iš Bauško. Oficeris ir pristavas turėjo popierių su įskūstaisiais; iš jų šešiams buvo pastatiti kryžiai †. Prie pat miestelio tuojaus dragunai įbego į vieną trobelę, Martino Beržinio—Ji atrado namie—liepė jam apsitaisyti ir mušdami, atavedė į mistelį. Tuotarpu vieni dragunai apstojo miestelį, įpatinčiai bažnyčią iš visų pusių, o kiti pradėjo landyti po trobas ieškodami įskūstųjų. Į bažnyčią ivėjo Bausko uriadnikas ieskodamas delegatų, bet nėvieno nerado. Kuningas po sumos prakalbėjo keletą žodžių prie žmonių: juog yra kareiviai, kad tuojaus eitų namo; jei katram kareiviai lieptų prisiartinti—kad ne bėgtu nuo kareivių. Vienas lietuvis nesupratęs, arba negirdėjęs Kuningo parsėrgėjimo, pamatęs dragunus, pradėjo bėgti per lauką, kareiviai jį vyti; sugavę daužydami atvedė prie oficerio sakydami: „maištininkas, bėgo, ant mūsų klausimų nieko neatsako“ Oficeris pasakė: „iškratyti, ar neturi ginklo ir užmušti.“

Ant šitų žodžių prisiartino vietinis Klebonas ir prakalbėjo prie oficerio: „ką Tamsta nori nuo to žmogaus, jis nėra kaltas, matot kad jis nės gudiškos nės latviškos kalbos nesupranta, dėlto ir neduoda atsakymų ant jūsų klausimų; jis lietuvis—suvisu nės Šenbergietis—matot kad ir valgymą turi lygiai su savim“. Tada oficeris ištarė: „paleiskit jį. (Tas lietuvis iš gilios Lietuvos—yra bernu pas vieną latvį Kurmėniose—atvažiavo tą dieną prie spaviednes. Jį kratydami, rado mažą blėtinėlę su siropu ir riekele duonos. Tris Karaliai buvo petnyčioje—tai jis, kaipo lietuvis, valgydamas petnyčioje sausai, pasijeme su savim duonos ir siropo idant po spavednės užvalgytų)

Dragunai ir policija, perkratę gyvenimus, kitų įskūstųjų nerado. Tada Martiną Beržinį nuvedė į miestelį, pastatė prie vienos sienos medinių namų; vienas kareivis nutraukė jam kepurę, padavė į kairę ranką; tadą Beržinis persižėgnojo su dešine ranką.

Kareiviai už kokių 12 žingsnių davė du žalpu į jį. Jis krito ant žemės. Kareiviai nuvėja į Valsčių, pareikalavo kad visi suneštų ten revolverius ir muškietus—jei kratydami atrastų—tas bus paskaitytas už maištininką. Už kokios adynos dragunai grįžo iš Valščiaus—dar Beržinis buvo gyvas—tadą vienas dragunas šovė jam į galvą. Oficeris išdavė Klebonui raštą, kad jį nelaidotų su apeigomis ir kad neskambintų už jo dušią. Nušautas pergulėjo lik vakaro, pavakaryje 4 vyrai parmetė per kapų zomatą ir palaidojo.

Dragunai iš Valščiaus nuvėjo į dvarą; liepė duoti sau valgyti, pakinkyti 20 arklių, ir išbrudėjo į Bauską, žadėdami dar ne vieną kartą apsilankyti. Katrų nerado namie, jų žmonoms su vaikais liepė tuojaus išsikraustyti į Lietuvą, nes kitą kartą atvažiuavę, jei ras ne išsikrausčius—tai degins namus. Kareiviai einančius iš bažnyčios, kaip kurius kratė, ieškodami ginklų. Katrie ne atidavė garbės kareiviams, gavo į kuprą.

Lietuviai mažiaus gavo kumščių nuo kareivių—katras gavo, tai tylėdamas ėjo tolyn. Latvis gi, gavęs į kuprą arba per kepurę, tuojaus užklausia: „kas tu par ponas? dėl ko manę muši? Dragunai, stumdydami kumščiais iš visų pusių, gerai išaiškino jam tą klausimą.

Kaimynas.

Is Ringos rašo 24 Sausio: Daugiuosę dvaruose revoliucijos sunaikinta gyvuliai ir padargai; todėl ateinančią vasarą nebus galima dirbti žemės; dvarų bernai gal pasiliks be vietų. Žmonės miršta ant kurstytojų.

19 sausio skraidantysis burys areštavo Kokenhuzo popą Jokubą Karpių.

Iš Žemaičių vyskupijos.

Šiomet per gavėnią visos Žemaičių vyskupijos parapijinės bažnyčios bus laikomos rekolekcijos žmonėms ne trumpiaus kaip per 3 dienas. Tų rekolekcijų tikslas—sudarinti krikščionių širdis darytų tikros ir vaisingos mėtavonės (arba pakutos). Todėl 3 kartus per dieną bus skaitomos iš ambono meditacijos, bent syki per dieną bus sakomas tamtikras pamokslas. Per visas rekolekcijų dienas po sumai bus giedamos suplikacijos, kuriose eilia „idant mus ant tikros pakutos atvesti teiktumais“ 3 sykius atkartojama. Kiekvienas, išklausęs meditacijos ir pamokslą, gaus 50 dienų atlydus, po syki ant dienos. Parapijų perdėtiniai, susitarę tarp savęs, paskirs kokiam laikui kiekvienoje parapijoje laikyti rekolekcijas, idant kiekviena parapija vis kitose dienose turėtų rekolekcijas, kad kiekvienas krikščionis galėtų atlikti rekolekcijas jei ne toje, tai kitoje bažnyčioje.

KUNINGU PERMAINOS ŽEMAIČIU VYSKUPIJOJE:

Kun. Ant. Keraitis iš Klovanių perkeltas į Kovarską už kamandorių, o į jo vietą Kun. Petras Kubilius iš Vilkių; į Vilkių—gi Kun. Jurgis Stachauskis iš Sviekšnos. Varnių alstarista Kun. Jurgis Fronckevičius į Lygumų altariją.

Sukeista viens į kito vietą: Kun. Felic. Lialis iš Antošavo fil. su Kun. Pov. Svilu iš Budrių fil. Kun. Feliksas Klymas iš Vabalninkų su Kun. Mik. Karosu iš Salako; Kun. Pr. Vitkevychius iš Troškunų su Kun. Jonu Ivanauskiu iš Balninkų (kamend.).

Mirė Žagarės altarista Kun. Julijonas Ramanauckas, Kun. Konst. Steikunas paskirtas į Betygalės altaristas.

Žinios iš visos Rusijos.

PETERBURGAS.

Žemės perkamasis valstiečių bankas renka žinias, kiek žemės ir kur galima būtų su jo pagalba pirkti valstiečiams. Link 8 gruodžio buvo siuloma pusantra milijono desetinų už 190 milijonų rublių. Vidutinė kaina 285 rubliai už desetina. 24 sausio išdo ministras išsiuntė gubernatoriams šitokią aplinkraštį. Maloniai prašau Pona, idant steigtumais pertikrinti Tamstos gubernijos žemvaldžius, sutinkančius parduoti žemės valstiečiams arba valstiečių bankams, kad nereikalautų peraugštos kainos ir tokiuo būdu padėtų valdybai įvesti valstiečių tarpan ramumą ir tvarką. Nes pareikalavus peraugštos kainos, valstiečių bankas negalės nei pats pirkti žemės, nei valstiečiams paskolinti pinigų žemei pirkti, ir tuokart santikiai tarp didžiųjų ir mažųjų žemvaldžių gali dar labjaus pasigadinti, o tai visai nėra geistina.

— Išdo ministras prisakė įkurti Kaunę valstiečių žemės perkamojo banko skaidą. Linkšiolaik valstiečių banko skaida Vilniaus ir Kauno gubernijom buvo Vilniuje vardu „Vilniaus—Kauno valstiečių banko skaida.“ Nuo 15 vasario mėnesio dienos Kauno valstiečių banko skaida pradės varyti savus veikalus, suteikdama paskolas žemei pirkti valstiečiams vienos tiktai Kauno gubernijos.

— 25 sausio ministrų pirmininkas grasas Vitte išsiuntė visiems gubernatoriams šitokią telegramą: „Prašau kuogreičiausiai sustatydinti rinkikų sąrašus. Vidurinių dalykų ministru apturėjus žinią, kuomet apskelbta sąrašai, bus paskirtas laikas gubernijos susirinkimams ir paskiaus laikas rinkimų kaip valsčiuose teip ir susivažiavimuose.

Iš Kazanijos gubernijos (šiaurinarytinėje Rusijos dalyje) 14 sausio atėjo žinia, dvasiška vyriausybė atstačiusi 3 popus, 1 dijakoną ir 1 bažnytinių tarną už erzimą žmonių prieš valdybą.

Charkovo gnberratorius, valstiečių įnišimui dėl žemės prašalinti, padeda jiems pirkti žemę nuo dvarponių. Su gubernatoriaus pagalbą vienamę Valkovo pavietę valstiečių pirka 5751 desetina.

Lenkijoje gubernatorių pradėdama leisti į žmones atsilepimai apie vartojimą lenkiškos kalbos valsčių raštynešę. Lenkiškai galima rašyti valsčiaus kningos ir vyrijos nusprendimai, bet greta turi būti ir rusiškas tekstas; o susirašinėjimai valsčių su valdybos įstaigomis ir valdininkais reikia atlikti rusiškoje kalboje.

Iš Sibiro vyriausybė praneša valdybai šitokias žinias. 20 sausio, atvykus kariumenei Čitos miestan, areštuota 81 kareivis už prigulėjimą prie revoliucionierių. 21 ir 23 sausio miesčionis ir geležinkelio tarnaujantieji išdave ginklų. Ginklų paimta nesuškaityta daugybė, 100 puđų piroksilino, daugybė bombų, rankinių granatų, pragarinių mašynų. Ginklus nešė atiduotų vyresnybei moteris, o vyrai bijojosi ateiti. Vyriausių revoliucionierių suimta 20 ir 150 maištininkų. Laikraščiai, šaukusieji žmones prie maišto, uždengti, jų redaktoriai areštuoti.

MONODOLIŲ NEBEBUSIĄ.

Išdo ministerijos nuspręsta panaikinti visos išdinės degtinės parduotuvės („kazionnyja vinnija lavki“), degtinės pardavinėjimą pavesti vėl karčėmoms, tiktai degtinės krautuvės („vinnyje skladi“) palikti prie išdo. (Pet. Gaz.)

Liublino gubernijoje (Lenkijoje) valsčiuje „Mokre“ buvo valstiečių suseiga. Vyrams dar tebestovint ant kieno, štai atbėga žmogutis ir sako keliatui: „man išnetyčiu teko girdėti, kaip prikalbėjo viena žmogų, kad čia netol pastovėtų—ateis tuoi kareiviai, tadą umai kad jis įbėgtų raštynėn, paimtų viršaičio šautuvą ir išbėgęs iššautų.“ Teip ketinta padaryti priekabą, kad karėivius pažadinti šauti. Ir daug nekaltų butų pražuvę, ir neviena butų palikusi našlė su našlaičiais. Bet spąstai neįvyko, dėl to kad persergėti vyrai slaptai įvėjo į raštynę ir išėmė abudu pistonu iš dvivamzdžio. Po valandėlės atjoja kazokai. Tasai piktdaris tuojaus bėga raštynėn, griebia šautuvą, atlaužia gaidelius ir spaudžia cingelius. Bet šautuvus neiššovė. Kazokai truputį pastovėjo prieš raštynę, o vyrai nēbenorėdami užbaigti suseigos, ramiai išvaikščiojo namo. Žingaidu, kam čia reikėjo šuviu išsaukti kazokų šaudymą? Kas čia teip troško nekalto kraujo ir ašarų? (G. Sv.)

Ant **Kaukazo** truputį ramiaus. Vietomis dar maištininkai nepasiduoda. 25 sausio ant Juodųjų Jūrų krašto mieste Soči sukilėliai puolo ant policijos. Žmonių buvo link tukstanties, o policijos 50 su 23 kareiviais. Tardamos neatsitūresiant, policija bėgo ir užsidarė kazarmėse. Pagaliaus nustojusi 1 užmušto ir 9 sužeistų, turėjo pasiduoti maištininkams. Revolucioneriai užėmė visą miestą. Bet iš Batumo atplaukė minininkas ir laivas su kareiviais. Tadą rrvolucioneriai išsinesino, sugrobę iš kasos valdybos pinigų.

Nuskindimas dviejų laivų.

Tarp Francijos ir Anglijos yra siaura jūros partaka. Ten 24 sausio susitiko du pirkliniulai—vienas prancūzų, o kitas rusų, ir susidaužė. Abudu nuskindo draug su žmonėmis, tiktai 7 rusai išsigelbėjo.

ŽINIOS IŠ UŽRUBEŽIO.

Francija.

Praejuosioje savaitėje aprašėme sumišimą, kurs atsitiko Paryžiaus mieste policijai aprašant šv. Klotildos bažnyčios sienas ir turta. Dabar atėjo žinios apie dar didesnę betvarkę, kilusią aprašant šv. Petro bažnyčią 24 sausio. Aplink tris tukstančius žmonių užsidarė bažnyčioje, nenori prileisti prie aprašo. Štai, atvyko ugniagesiai ir išlaužė bažnyčios duris, o pašaukta raitoji gvardija su kalavijais užpuola ant beginklių žmonių, kapoja juos. Ugniagesiai užlipę ant bažnyčios stogo lieja vandenį ant susirinkusių bažnyčioje žmonių. Pagaliaus bažnyčią užėmė kariumenė ir policija, valdininkas aprašė bažnyčią. Kaikurie prancūzų laikraščiai peikia šitokių žmonių pasipriešinimą prieš valdybą, tvirtindami buk bažnyčios turto aprašymas nēkiek neužgaunas katalikų jausmo. Bet tie laikraščiai užmiršta, kad žudyti ir galabyti žmones neišpuola maldos namuose, o katalikiškoje bažnyčioje nei to tiek, nēs tai užginta istatomis. Žmonės nenorėjo prileisti policijos aprašyti bažnyčios ir jos turto dėlto, kad tie daiktai brangiai kaštavo jems ir jų bočiams-prabočiams: nevienas vargdienis, nutraukdamas nuo savo reikalų, sutausojo šiek-tiek ir paaukavo bažnyčios reikalams. Argi dabar reikia stebėtis, kad žmonės teip karštai gina savą bažnyčią nuo bedieviškos prancūzų valdybos. Bet „Dievas nemarus, nemarus“: Jo bausmė savu laiku užklups niekinančius bažnyčią.

Kokių mėšlų reikia dirvai, kad javai gerai užderėtų.

(T a s a.)

Varpuotieji javai.

Kviečiai žieminiai (purai) geidžia geriausios žemės, riebiausiai įtręštos. Ant apartos doobilenos po šviežiam įkrėtimui jie labai dera. Lygiai, galima sakyti, ir po kitų druglapių, tai yra: po lucernoms, lupinams, seradelioms, esparcetams, vikiams, žirniams; tiktai po vikių ir žirnių reikalauja phosphorinės rugšties apie 35 svarus ant dešimtino. Ant stiprųjų dirvų dera ir po bulvių, burokų ir kitų šakninių vaisių, jeigu žemė buvo stiprai įtręšta. Vasariškieji kviečiai dar didesnio reikalauja įtręšimo.

Rugiai turi stipras šaknis, kurios ir menkai tetirpstančiuosius žemės syvus lengvai išsiurbia, todėl jie ir ant menkesnės žemės uždera. Už gausų įtręšimą menkai teatsimoka, vienok ant silpnesniųjų žemių neblogas išeina išrokavimas, davus mėšlo. Angštėtuosius javus nupjovus lig bežaliuojančius į pašarą ir išvežus, potam toje dirvoje rugiai uždera, jei angštainiai buvo įtręsti. (Reikia atminti, juog visas šis straipsnis priderintas dauglaukinei ukei). Ant bulvienu rugiai nevyksta ten, kur žemė menkai įtręšta ir nedavus 35 svarų phosphorinės rugšties ant dešimtino. Lupinus lig bežaliuojančius aparus, ant tos dirvos rugiai uždera, bet dar geriaus bus pridėjus phosphorinės rugšties.

Apie miežius nieko įpatingo negalima pasakyti, negut kad jie mėgsta phosphorinę rugštį ir gerai už ją atsimoka (apie 38 svarus ant dešimtino).

Avižos už visus varpuotuosius javus turi geresnes šaknis, kurios ir iš prasčiausios žemės gali ištraukti paskutinę syla; todėl jos vyksta ir ant liesios ir neįtręštos žemės, vienok už mėšlus, kaip naminius teip ir pirktinius, gausingai atsimoka. Visuomet reikia atminti, juog avižos nulaisina žemę, todėl avižiena daug geidžia mėšlo del kito javo.

Druglapiai.

Druglapiais vadiname žirnius, vikius, pupeles, lucernas, lupinus, seradeles, esparcetus, dėlto kad jų lapai yra panašūs į drugio, arba pleštekės, sparnus. Ta javų veislė tuom labai skiriasi nuo kitų, kad nemaž negeidžia gyvuolinių mėšlų (azoto), dėlto kad ji tuos syvus traukia į savę iš oro, bet ne iš žemes. Tų augimių šaknis turi ant savęs kerpeles didumo į žirnio grūdą arba ir mažesnes; šitos tai kerpelės prisitraukia azoto iš oro ir doobilams jį suteikia. Todėl agronomai (tai yra mokytieji ukininkai) tręšimą druglapių vadina veltkleidimu, nēs tuos syvus, kuriuos suteikia kučių mėšlai, druglapiai prisitraukia iš oro (azoto): jei yra žemėje įvežto mėšlo, tai dobilai (ir kiti drugainiai) maitinasi azotu iš mėšlo traukiamu, o kaip tik mėšlų pritrūksta, tuojaus pradeda traukti azotą iš oro.

Jeigu į varpuotuosius javus ketini sėti dobilus arba kitus kokius drugainius ir veži mėšlą ant tos dirvos, pagal reikalą, dėl varpuotųjų javų, tai čia jau yra išrokavimas, dėlto kad mėšlus tuokart dedi ne dėl dobilų, bet dėl varpuotųjų javų, Lupinams nereikia nėjokio mėšlo, nei gyvuolinio nei pirktinio; tiktai potažą (kainit) apmoka su palukanomis (jemama apie 85 svarus ant dešimtino). O dobilai, lucernos, seradelios, patįs dėl savęs prijema ir apmoka phosphorinę rugščių ir potažą. Visi druglapiai labai mėgsta kalkiuotą žemę, margeliuotą žemę ir gipsą. Tiktai lupinai visiškai neprijema paminėtųjų kalkinių mėšlų ir ant kalkiuotų dirvų visiškai nedera. Nei seradelioms netinka kalkiai. Kiti visi druglapiai iš tiesų galima vadinti kalkiniais augalais, dėl geidimo kalkiniu mėšlų.

Be druglapių šendien neapseina neviena praktiškoji ukė, dėlto kad jie labai pataiso ir pariebina dirvą.

Šakniniai vaisiai,

tai yra bulvės, burokai, morkai, sėtiniai ir k. taveisliai, geidžia riebiausios žemės. Visi jie labai mėgsta ir gausingai apmoka potažą.

Pievos.

Pievos, kurios nėra įkrečiamos patviniais, reikalauja mėšlų. Sausosias liesiosias pievas reikia apvežti kompostu, ir mėšlų skystimu, kitoki mėslai čia neapsimoka. Žemosios, šlapiosios juodžeminės pievos mėgia potažą ir truputį Thomasphosphato.

Įspėjimas. Šiamę straipsnyje sakėme, kuomet ir kiek svarų reikia imti phosphorinės rugšties. Tai reikia suprasti, kad čia kalbėjome apie gryną phosphorinę rugščių. Reikia žinoti, juog 6 pūdai trylikprocentinio (13%) superphosphato turi savyje grynos phosphorinės rugšties 31,2 svarus.

6 pūd. 17%-nio Thomasphosphato turi
grynos phosphorinės rugšties . . . 40,8 „
6 pūd. 15%-nės čiliškės salietros tur gryno
azoto 36,0 „
6 pūd. 13%-nės amonijakinės druskos—
gryno azoto 45,6 „

6 pūd. 23%-nio kainito turi gryno potažo. 55,2 „
Pagal tą galima numanyti, kiek kuomet reikia imti pirktinių mėšlų ant dešimtino. Teip, antai: kalbėdami apie rugius, sakėme apie „35 svarus phosphorinės rugšties“. O kad vienas šešpūdinis maišas 13—14%-nio superphosphato turi maž daug apie 32 svarus grynos phosphorinės rugšties; tai-gi čia reikiama superphosphato imti maž-daug apie pusseptinto pūdo ant dešimtino.

(toliaus bus)

Neseniai išėjusios iš spaudos knygelės.

MAŽA DOVANĖLĖ, arba trumputis pamokymas, kaip reikia gerą spaviednę atlikti. Parašė kun. Lasockis. Kaunas 1905, pusl. 16. Kaina 3 kap.

„Kiekvienas katalike, ar tu butumei jaunas, ar pražilęs senelis, kaip tik eisi spaviednės imk ir perskaityk šitą knygelę“. Tokiais žodžiais prasideda *Maža Dovanėlė* ir teisingai, nes kiekvienas, kurs ją skaitys, atras joje paminėtus aiškiai, trumpai ir visiems suprantamai svarbiausiuosius dalykus, kurių reikia neužmiršti, norint gerai atlikti spaviednį.

MIRTIS. Parašė Dėdė Atanazas. Kaunas 1905. Pysl. 16. Kaina 5 kap.

Tame apsakymelyje yra aprašyta mirtis tulo daktaro, kurs, gydydamas žmonių kuno ligas, žudė per bedievystės platinimą jų dušias, bet prieš mirsiant susiprato negerai daręs ir nors negalėjo atitaisyti viso padarytojo pikto, bet padarė kiek galėjo, atšaukė žmonių akyse savo klaidas ir numirė susitaikinęs su Dievu kaipo geras katalikas. Tą knygelę, nors ji yra viena iš silpnesnių veikalėlių žinomojo mūsų rašytojo Dėdės Atanazo, kiekvienas gali perskaityti su nemažu pasigerėjimu.

K. Sk.

ATSARGIAI su UGNIMI. (Tai yra su knygomis). Kaina 6 kap. Kam brangus žmonių tikėjimas ir dora, tas rūpinsis tą knygelę savoje apylinkėje išplatinti.

APIE BLAIVYSTĘ ir GIRTUOKLYSTĘ. Kaina 3 k. Perskaitys tą knygelę dar neipratęs gerti nebeipras; girtuoklis, jei visai nesiliaus gėręs, tai nors prisiturėti rūpinsis.

Nuo Redakcijos.

Siunčiamieji Redakcijon rankraščiai reikia kad būtų su autoriaus parašu ir adresu. Paskirtieji spaudai rankraščiai gali būti pertaisomi ir trumpinami; nepriimtųjų smulkieji—naikinami, o stambesnieji, autoriui reikalaujant dviejų mėnesių tarpę, gražinami.

Kiekvienas gali matyti, juog šis laikraštis yra labai pigiai išleidžiamas. Mažas apmokesnis padėtas dėlto, kad ir žmonės neturtingi galėtų tą laikraštį skaityti. Pelno iš šito laikraščio vargu yra tikėties, todėl ir visi rankraščiai yra neapmokami.

Platintojams ir pardavėjams imant nemažiaus kaip 100 egzemplarų vienkart, atskiras numeris atiduodamas už 3 kap.; už prisiuntimą mokasi atskirai.

Už laikraštį ir apgarsinimus apsimokama Redakcijai iškalno. *Apgarsinimus prijema Kaunę Sokolovskio spaustuvės rėdytojas p. G. Lann.* Redakcijos adresas: *į Kaunę. Dvasiškosios Seminarijos Rektoriui kun. Pralotai A. Karosui.*

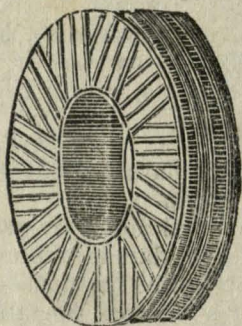
Užsisakant laikraštį, reikia paduoti aiškų savo adresą. Parsiūsdinimas „Nedėldienio Skait.“ į užrubežį metams 3 rub.

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

Pabaigoje Kovo perniai, iš sodos Lankos Lauko Plungės par. pražuvo 13 metų vaikas, Jonas Pluščauskis. Tevai prašo, jeigu kur atsirastų, duoti žinią Plungės klebonui.

PIRMUTINE ROSSIJOS DIRBTUVE

PRANCUZIŠKŲ

A K M E N U

G. A. RAMMO KAUNE

Kurausko gatvė jo paties namai.

Siulo malunams girtas tikras Prancuziškas ir padirbtas, kruopų dirbamas, o teip pat šilkus del cilinderių ir kitokius malunų daiktus vidutinėmis kainomis.

Spaustuvė Sokolovskio ir Estrino Kaune

Spaudžia visokius veikalus lietuviškai.

DIDELIS RINKINYS NAUJŲJŲ RAIDŽIŲ.

Ištobulintos mašinos. Prekė vidutinė.

J. NAUJALIO

Knigynas. Kaune.

SANKROVA:

MALDAKNYGIŲ DVASIŠKO IR SVIETIŠKO TURINIO KNYGŲ PAVEIKSLELIŲ, ROZANČIŲ, ŠKAPLERIŲ IR BAŽNYTINIŲ NATŲ.

Agentura

„Nedėldieno Skaitymo“.

A. ir H. SKIRMUNTAS

(Kaunė ir Vilniuje.)

Pavedame garbiųjų klijentų atidziai: Vynus bažnytinius valakiškus ir rusiškus iš savų vynyų, teipajau vynus ispaniškus, prancuziškus ir rusiškus geriausių gatunkų. Musų krautuvės turi apšciai išsirinktinai koniakų, romų, arakų, likėrių ir visokių spiritualijų. Parduodame vidutinėmis kainomis, pirkliams nuleidžiame rąbatą.

ONOS JANUŠEVYČJUTĖS

••• Knigynas. •••

Dirvono Gatvė Biržjūse, Kauno Gub., Panevėžio Pavitas.

Knigų, ŠŠ-jų Paveikslų (abrozų), kryželių, rozančių ir visokjų devotiškų daiktų krautuvė.

Popierjū, plūksnų, atramento ir visokjų rašymui reikalingų įrankjū Sankrova.

LAIKRAŠČJŲ AGENTURA.

PANEVĖŽYJE

LIETUVISKAS KNIGYNAS

MASIULIO

Nauja (Dvarna) ul.

Federavičėnės namai.

— Gaunama visokių knigų, natų ir devotiškų daiktų: rozančių škaplerių ir k.